

VADSTENA ADLIGA JUNGFRUSTIFT

Historiskt sett var de adliga jungfrustiften i sitt tidigare skede en protestantisk fortsättning på de katolska nunneklostren. Redan under den katolska tiden hade adeln i stor utsträckning inlöst sina ogifta döttrar i klostren och därmed skaffat döttrarna underhåll för deras återstående livstid. På grund härav och då klostren i stor utsträckning grundade sig på adliga donationer, var det naturligt, att nunneklostren vid reformationen ombildades till s. k. adliga jungfrustift eller med andra ord hem för adliga damer.

I Sverige väckte friherre Carl Vilhelm Cederhielm, vid 1734 års riksdag förslag om inrättandet av ett adligt jungfrustift.

Ridderskapet och adeln tillstyrkte förslaget, men detta kom till avgörande först vid 1738—39 års riksdag, då beslut om stiftets upprättande fattades och en direktion tillsattes, som bl. a. skulle närmare utforma planen och uppgöra förslag till statuter. Stiftets uppgift skulle vara tvåfaldig, dels att befordra en tjänlig uppfostran för unga adliga kvinnor, dels bereda underhåll för dem, som på grund av medellöshet saknade annan utväg till ett anständigt uppehälle.

Till lokaler för stiftet upplät Kungl. Maj:t Vadstena slott, vilket dock ej kunde tas i besittning på grund av finansiella svårigheter.

Inskrivningen av fröknar började, men gav likaledes ett otillfredsställande resultat. 1747 inskrevs visserligen 64 fröknar, och de inskrivna fick i högtidlig audiens på slottet ur kronprinsessans hand mottaga sina av henne underskrivna stifts jungfrubrev och sitt ordenskors.

1748 utdelades några pensioner, men förtroendet för stiftet var ej stort hos adeln, ty samma år inskrevs endast två nya fröknar och året därpå endast en. Stadgar fastställdes, abbedissa utsågs och förseddes med ett särskilt abbedissekors, men själva internatet eller hemmet kom aldrig till stånd, och drottningen tog 1758 sin hand från stiftet.

Senare övergick stiftet till en pensionsfond. Dess egen förvaltning upphörde 1822 och övertogs då av riddarhusdirektionen.

För närvarande utdelas 100 pensioner årligen från stiftets kapital till dem som varit längst inskrivna i stiftet.

Medlem kan bära ett ordenskors som kan av medlem köpas på Riddarhusets kansli. Korset är vitt och fyrarmat med Lovisa Ulrikas monogram i mitten. Dekorationen bärs i en serafirmerblå rosett på bröstet.